

अभिसरण, संयोजन आणि श्रमदानातून मनरेगांत
पाहिजे ते काम घेणे आणि हवे तेव्हा पूर्ण करणे.

महाराष्ट्र शासन
नियोजन विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: मगारो २०२१/प्र.क्र.२६/रोहयो-१०अ
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय - ४०००३२
तारीख: ३० मार्च, २०२१

वाचा :

- १) शासन निर्णय, नियोजन (रोहयो) विभाग क्र. रोहयो २०१७/प्र.क्र.२७९/रोहयो-१०,
दिनांक २७/२/२०१८
- २) शासन निर्णय, नियोजन (रोहयो) विभाग क्र.मगारो २०१८/प्र.क्र.१३८/मगारो-१,
दिनांक ५/११/२०१८
- ३) शासन परिपत्रक, नियोजन (रोहयो) विभाग क्र.मगारोहयो २०२०/प्र.क्र.२१/रो-७,
दिनांक ५/०८/२०२०
- ४) शासन परिपत्रक, नियोजन (रोहयो) विभाग क्र.मगारोहयो २०२०/प्र.क्र.२१/रो-७,
दिनांक २/०९/२०२०
- ५) शासन परिपत्रक, नियोजन (रोहयो) विभाग क्र.मगारोहयो २०२०/प्र.क्र.९७/रो-१०अ,
दिनांक १३/०१/२०२१
- ६) शासन निर्णय, नियोजन (रोहयो) विभाग क्र.मगारो २०२०/प्र.क्र.७०/रो-७,
दिनांक ३/०२/२०२१

प्रस्तावना :

राज्यातील प्रत्येक कुटुंब समृद्ध/लखपती व्हावे हा शासनाचा मानस आहे. त्यासाठी आजतागायत शासनाने राज्यातील विविध विभागांच्या योजनांतून विविध पावले उचलली आहेत. त्यामुळे बऱ्यापैकी कामे झालेली आहेत. राज्यातील गावांचा आढावा घेतला असता बऱ्याच गावांमध्ये आता शेतकरी एकमेकांकडून शिकून समृद्ध/लखपती होत आहेत. अलिकडच्या काळात अशा शिकण्यासाठी विविध समाज माध्यमांचासुद्धा वापर मोठ्या प्रमाणावर केला जात आहे. त्यामुळे एका पातळीवर सोयी-सुविधा असलेले शेतकरी झपाट्याने पुढे जात आहेत तर इतर शेतकऱ्यांना जलदगतीने सोयी-सुविधा पुरवण्याची गरज प्रकर्षाने जाणवायला लागली आहे.

त्यामुळे वाचा क्र. २ येथील शासन निर्णय काढताना अभिसरणातून कामे करण्यास प्रवृत्त करणे हा हेतू होता. आता सर्व विकासाची कामे अभिसरणातून करण्याची परवानगीची मागणी लोकप्रतिनिधी तसेच क्षेत्रीय अधिकाऱ्यांकडून होऊ लागली आहे.

मनरेगांतर्गत २६० कामे अनुज्ञेय आहेत. त्यामुळे विकासाची १०० टक्के कामे मनरेगांतर्गत घेणे शक्य आहे. एकदा असे काम हाती घेतले की ती कामे ६०:४० च्या प्रमाणात बसवणे आणि वेळीच पूर्ण

करणे, याच्या अडचणी निर्माण होतात. याबाबतीत येणाऱ्या अडचणी दूर करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. आता शासन खालीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय :

मनरेगांतर्गत अनुज्ञेय १०० टक्के कामे अभिसरणातून घेण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

२. ही मान्यता मिळाल्यावर जिल्हा प्रशासनाला “मागेल त्याला काम” ही जबाबदारी पूर्ण करताना “पाहिजे ते काम” घेता यावे तसेच ते काम जलदगतीने पूर्ण करता यावे याकरीता येणाऱ्या अडचणी दूर करण्यासाठी खालील मार्गदर्शक सूचना देण्यात येत आहेत.

२.१) विविध कामांचे अंदाजपत्रक तयार करणे व त्यास मान्यता देणे.

विविध कामांचे अंदाजपत्रक त्या वर्षीचा DSR, त्यावर्षीचा मनरेगांतर्गत अनुज्ञेय मजुरीचा दर तसेच विविध कामांसाठी लागणारे विविध सामुग्रींच्या त्या कामांपासून अंतरावर अवलंबून असते. त्यामुळे कोणत्याही प्रकारची कामे जसे रस्ते, शेतारस्ते, पाणंद रस्ते इत्यादींसाठी राज्यस्तरावरून अंदाजपत्रक घोषित करणे योग्य नाही. याआधी बऱ्याच शासन निर्णय सोबत काही अंदाजपत्रके आणि त्याच्याशी निगडित अकुशल, कुशल तसेच अभिसरणाचे प्रमाण जोडण्यात आले आहे. असे अंदाजपत्रक तसेच विविध प्रमाण ज्या त्या वेळीच्या दरांवर आधारीत असतात. नवीन DSR नवीन किंवा मजुरी दर घोषित झाल्यावर हे सर्व अंदाजपत्रके आणि त्याच्याशी निगडित विविध प्रमाण कालबाहय होतात. क्षेत्रीय यंत्रणांना कामे करण्यास सोयीचे व्हावे या उद्देशाने देण्यात आलेले हे मार्गदर्शक अंदाजपत्रके व प्रमाण नंतरच्या काळांमध्ये क्षेत्रीय यंत्रणांना कार्य करण्यास अडथळे निर्माण करतात. यामुळे यापुढील काळात शासन निर्णयांसोबत अंदाजपत्रके आणि प्रमाण देण्याचे टाळले जाईल. या आधी जोडण्यात आलेले अंदाजपत्रके व प्रमाण या दर बदल किंवा अन्य कारणांनी कार्य करण्यास अडथळे निर्माण करत असतील तर त्या मर्यादेत अधिक्रमित करण्यात येत आहे.

तसेच नवीन अंदाजपत्रके तयार करण्याचे कार्य शासनांतर्गत विविध विभागांमधील विविध पातळीवर अधिकाऱ्यांना प्राधिकार दिलेले असतात, तेच प्राधिकारी मनरेगाच्या कामांचे अंदाजपत्रक तयार करतील त्यास मान्यता देण्यात येत आहे. मात्र असे अंदाजपत्रक तयार झाल्यावर मनरेगाच्या ६०:४० नियमानुसार त्यातील किती भाग मनरेगाच्या निधीतून करता येईल आणि बाकीच्या भागासाठी शासनाच्या कोणत्या योजनेखाली निधीतून अभिसरणाची राशी उपलब्ध होऊ शकेल तसेच जर शासनाच्या कोणत्याही योजनेतून अभिसरणासाठी राशी उपलब्ध नसेल तर मनरेगाची इतर कोणती कामे अधिक करावी ज्यांच्यातून अधिक अकुशल कामे केले जातील व कुशलचे अधिक राशी उपलब्ध होतील यावर सातत्यपूर्ण चर्चा व निर्णय घेण्यासाठी जिल्हा स्तरावर जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली तसेच तालुका स्तरावर उप विभागीय अधिकारी यांचे अध्यक्षतेखाली समितीची संरचनामध्ये सुधारणा करण्यात येत आहे -

जिल्हास्तरीय अभिसरण समिती :-

जिल्हा स्तरावरील सर्व विभागांमध्ये अभिसरण कामांसाठी समन्वय साधण्यासाठी जिल्हास्तरीय अभिसरण समिती गठीत करण्यात यावी. या समितीने जिल्हयाचा अभिसरण आराखडा तयार करून त्याच्या अंमलबजावणीसाठी सर्व विभागांमध्ये समन्वय साधणे अपेक्षित आहे. तसेच जिल्हयामध्ये अभिसरणांतर्गत घेण्यात आलेल्या कामांचे सनियंत्रण करणे आवश्यक राहिल. जिल्हा अभिसरण समितीने अभिसरण कामाच्या अंमलबजावणीबाबत वेळोवेळी आढावा घ्यावा. अभिसरण कामांच्या अंमलबजावणीमध्ये निर्माण होणाऱ्या अडचणींची सोडवणूक करून सर्व संबंधित विभागांना मार्गदर्शन करावे. या समितीची रचना खालीलप्रमाणे राहिल.

१. जिल्हाधिकारी तथा जिल्हा कार्यक्रम समन्वयक	- अध्यक्ष
२. मुख्य कार्यकारी अधिकारी (जिल्हा परिषद)	- सह अध्यक्ष
३. जिल्हयातील सर्व उपवनसंरक्षक	-सदस्य
४. प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी विकास प्रकल्प	- सदस्य
५. जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी	-सदस्य
६. उपसंचालक सामाजिक वनिकरण	-सदस्य
७. प्रकल्प संचालक, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणा	-सदस्य
८. जिल्हा नियोजन अधिकारी	-सदस्य
९. कार्यकारी अभियंता (सार्वजनिक बांधकाम)	-सदस्य
१०. कार्यकारी अभियंता (लघु सिंचन - स्थानिक स्तर)	- सदस्य
११. जिल्हा रेशिम विकास अधिकारी	-सदस्य
१२. उपजिल्हाधिकारी (रोहयो)	-सदस्य
१३. उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (ग्रा.पं/नरेगा)	-सदस्य सचिव

जिल्हास्तरीय अभिसरण समन्वय समितीमध्ये उपरोक्त नमुद अधिकाऱ्यांव्यतिरिक्त जिल्हास्तरीय अधिका-यांचा समावेश करण्याची आवश्यकता वाटल्यास जिल्हाधिकारी यांनी आमंत्रित सदस्य म्हणून त्यांचा समावेश या समितीमध्ये करावा.

जिल्हा स्तरीय समितीची जबाबदारी -

१. एका आर्थिक वर्षात किमान दोनदा प्रथम आर्थिक वर्षाचे सुरुवातीला आणि परत नोव्हेंबर महिन्यात समितीचे बैठकीचे आयोजन सुनिश्चित करणे ह्याव्यतिरिक्त गरज भासेल, तेव्हा बैठक घेणे.
२. आर्थिक वर्षाचे सुरुवातीला खालील बाबींवर चर्चा करून अभिसरण आराखडा बनवणे -
 - जिल्हयाची भौगोलिक, आर्थिक परिस्थिती बघता अभिसरण मधून घ्यावायची कामे

- नरेगा योजनेसोबत अभिसरणासाठी दुसऱ्या योजनेतून उपलब्ध होणारा निधी
 - तालुकानिहाय अभिसरण मधून घ्यावायचे कामांची किमान संख्या
३. अभिसरणातून घ्यावायचे कामांचे नमुना अंदाजपत्रक त्या कामांशी संबंधित अंमलबजावणी यंत्रणाचे जिल्हा स्तरीय अधिकारी कडून प्राप्त करून घेऊन जिल्ह्याची स्थानिक आवश्यकता, निधी उपलब्धता, इतर आवश्यक बाबींची तपासणी करून नमुना अंदाजपत्रकाला मान्यता देणे.
 ४. नमुना अंदाजपत्रक मध्ये नरेगा योजनेतून अपेक्षित निधी ६०:४० चे अकुशल:कुशल अनुपात मध्येच तरतूद करणे. त्याव्यतिरिक्त लागणारा निधी दुसऱ्या योजनेतून तरतूद करणे.
 ५. अभिसरण कामांचे नमुना अंदाज पत्रकात नरेगा योजनेतून अपेक्षित खर्च आणि इतर योजनेतून अपेक्षित खर्च स्पष्टपणे उल्लेखित करून मान्यता देणे. अपवादात्मक परिस्थिती वगळून नमुना अंदाज पत्रकात नमूद केलेल्या नरेगा योजनेतून अपेक्षित खर्च आणि इतर योजनेतून अपेक्षित खर्चाची मर्यादा ठरवून देणे.
 ६. एखाद्या कामाकरिता समितीने मान्यता दिलेल्या नमुना अंदाजपत्रकात नमूद नरेगा योजनेतून अपेक्षित खर्च आणि इतर योजनेतून अपेक्षित खर्च ह्याची मर्यादेबाहेर जाऊन काम करण्याची आवश्यकता असेल, त्याची मान्यता देणे.
 ७. कामाचे प्रकार निहाय अभिसरण मधील कामांचे तांत्रिक आणि प्रशासकीय मान्यता देणारे सक्षम प्राधिकारी ठरवणे.
 ८. महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेचा आढावा सोबतच अभिसरण आराखडा अंमलबजावणीचा आढावा घेणे.
 ९. त्याचप्रमाणे संयोजनातून उपलब्ध होणाऱ्या ६०:४० प्रमाणाचा आढावा घेणे.
 १०. श्रमदान करणाऱ्या गावांचा आणि कामांचा आढावा घेणे.

तालुकास्तरीय अभिसरण समिती :-

तालुका स्तरावरील सर्व विभागांमध्ये समन्वय साधण्यासाठी तालुकास्तरीय अभिसरण समितीचे गठन करण्यात यावे .या समितीची महत्वाची भूमिका ही अभिसरणाचा तालुका नियोजन आराखडा तयार करणे व त्याची प्रत्यक्षात अंमलबजावणी करणे यामध्ये राहिल .या समितीची रचना पुढील प्रमाणे राहिल.

१. उप विभागीय अधिकारी (महसूल)/प्रकल्प अधिकारी, एकात्मिक आदिवासी प्रकल्प (भाप्रसे अधिकारी असतील तेथे) -अध्यक्ष
२. तहसीलदार -सदस्य
३. तालुका कृषी अधिकारी - सदस्य
४. तालुक्यातील सर्व वनपरिक्षेत्रातील अधिकारी -सदस्य
५. उप अभियंता (सार्वजनिक बांधकाम विभाग) -सदस्य
६. उप अभियंता (जल संधारण विभाग), जिल्हा परिषद -सदस्य
७. उप अभियंता लघु सिंचन (स्थानिक स्तर) -सदस्य

८. उप अभियंता, महावितरण	- सदस्य
९. एकात्मिक बाल विकास प्रकल्प अधिकारी	-सदस्य
१०. गटविकास अधिकारी	-सदस्य सचिव

अभिसरण नियोजन आराखडा अंमलबजावणीची कार्यपध्दती :-

वाचा क्र .२ मधील शासन निर्णय दिनांक ५.११.२०१८ मध्ये आयुक्तालय स्तरावरून अभिसरणासाठी २८ कामांचे अंदाजपत्रके तयार करण्यात आलेली होती .या अंदाजपत्रकांमध्ये म.गा.रा.ग्रा.रो.ह.यो.अंतर्गत घेण्याचा अकुशल (Part-A) व कुशल भाग (Part-B) त्याचप्रमाणे इतर योजनेमधून घेण्याचा कुशल भागाचा (Part-C) समावेश करण्यात आलेला होता.सदर अंदाजपत्रक मार्गदर्शक असून प्रत्येक जिल्ह्याची भौगोलिक आणि कामाची आवश्यकता बघता प्रत्येक जिल्ह्यात आवश्यकतेप्रमाणे अंदाजपत्रक तयार करणे क्रमप्राप्त आहे.ज्याअर्थी आता म.गां.रा.ग्रा.रो.ह.योजनांतर्गत अनुज्ञेय सर्व कामांना अभिसरण मधून राबविण्याचा निर्णय घेण्यात आलेला आहे, त्या अनुषंगाने अभिसरण मधून घेण्यात आलेल्या कामे राबविण्याचे वेळी खालीलबाबीवर विशेष लक्ष ठेवून अभिसरण आराखडा अंमलात आणावे.

अभिसरण आराखड्याची अंमलबजावणी करताना आवश्यक बाबी -

१. एकदा नमुना अंदाजपत्रकाला मान्यता दिल्यानंतर ज्या अंमलबजावणी यंत्रणेचा निधी अभिसरण मध्ये वापरला जाणार आहे, ती अंमलबजावणी यंत्रणा प्रचलित पद्धतीप्रमाणे तांत्रिक आणि प्रशासकीय मान्यता देईल आणि तीच यंत्रणा कामाची अंमलबजावणी करेल.
२. एका कामाची अंमलबजावणी एकच अंमलबजावणी यंत्रणा करेल.
३. अभिसरण आराखडा मध्ये मान्य झालेल्या कामांचे अंदाजपत्रक जिल्हा स्तरीय समिती ने मान्य केलेल्या नमुना अंदाजपत्रकावर आधारित असावे आणि अंदाजपत्रकामध्ये म.गा.रा.ग्रा.रो.ह.यो . अंतर्गत घेण्याचा अकुशल (Part-A) व कुशल भाग (Part-B) त्याचप्रमाणे इतर योजनेमधून घेण्याचा कुशल भागाचा (PART-C) यांना तांत्रिक मान्यता संबंधित अंमलबजावणी यंत्रणांचे सक्षम अधिकारी यांनी देणे आवश्यक राहिल.
४. अभिसरण नियोजन आराखड्यातील कामांना प्रशासकीय मान्यता ही जिल्हा स्तरीय समितीने ठरवलेल्या प्रमाणे म.गा.रा.ग्रा.रो.ह.योजनेची अंमलबजावणी करणारी कार्यान्वयीन यंत्रणा (PIA) यांचेमार्फत देण्यात येईल .
५. इतर योजनेमधून घेण्यात येणा-या कामांचा कुशल भाग (Part-C) सध्या त्या-त्या कामाकरिता सुरु असलेल्या सर्व जिल्हा व राज्यस्तरीय योजनेतून अनुज्ञेय राहिल .
६. या कामांचे संपूर्ण मोजमाप संबंधित तांत्रिक अधिका-यांकडून घेण्यात येईल व त्याची नोंद म.गा.रा.ग्रा.रो.ह.योजनेच्या मोजमाप पुस्तिकेमध्ये घेणे बंधनकारक राहिल .

७. अभिसरणांतर्गत अंदाजपत्रकानुसार ज्या बाबींवर अंमलबजावणी यंत्रणा निधी उपलब्ध करून देत आहे तेवढ्या बाबींचे मोजमाप संबंधी अभिलेख अंमलबजावणी यंत्रणेने म. गां. रा. ग्रा.रो. ह. योजनेच्या मोजमाप पुस्तिकेमधून घेऊन अंमलबजावणी यंत्रणेच्या संदर्भासाठी स्वतंत्र अभिलेख तयार करणे आवश्यक राहिल .
 ८. म.गां.रा.ग्रा.रो.ह.योजनेच्या अंतर्गत घेण्यात आलेल्या अकुशल कामांसाठी (Part-A) ई-मस्टर काढून प्रचलीत पध्दतीनुसार मजुरांचे वेतन अदा करण्यात यावे .
 ९. म.गां.रा.ग्रा.रो.ह.योजनेअंतर्गत घेण्यात आलेल्या कुशल कामासाठीची (Part-B) प्रदाने ही PFMS पध्दतीने करण्यात यावी .
 १०. इतर योजनेमधून घेण्यात आलेल्या कुशल भागाची (Part-C) प्रदाने संबंधित योजनेची अंमलबजावणी करणा-या विभागाने त्यांच्या प्रचलित पध्दतीप्रमाणे करावी .
 ११. काम पूर्ण झाल्यानंतर या कामाचा पुर्णत्वाचा दाखला म.गा.रा.ग्रा.रो.ह.यो. यंत्रणा व अभिसरणामध्ये समाविष्ट इतर यंत्रणेच्या प्राधिकृत अधिका-याने संयुक्त स्वाक्षरीने देणे आवश्यक राहिल.
 १२. कामाची अंमलबजावणी करत असताना केंद्र शासनाचे मार्गदर्शक सूचनेप्रमाणे म .गा .रा .ग्रामीण रोजगार हमी योजने अंतर्गत पूर्ण कामाची Geo-tagging (Stage १/२/३) करणे बंधनकारक राहिल .
 १३. अभिसरणांतर्गतची कामे ही ग्रामीण क्षेत्रामध्येच घेणे बंधनकारक आहे.
 १४. अभिसरणांतर्गतच्या कामासाठी कंत्राटदार (Contractor) व मजुरांना विस्थापित करणा-या यंत्रसामुग्रीचा वापर करता येणार नाही .
 १५. अभिसरणांतर्गत सुरु करण्यात येणारे प्रत्येक काम हे लेबर बजेट मध्ये समाविष्ट असणारे असावे . अभिसरणांतर्गत घेण्यात येणा-या कामांचा लेबर बजेटमध्ये समावेश समितीच्या मान्यतेने कोणत्याही वेळी करणे अनुज्ञेय राहिल .
 १६. अभिसरणामधून घेण्यात येणारे प्रत्येक काम हे महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेचे काम म्हणून हाताळण्यात यावे .
 १७. अभिसरणांतर्गत महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेशी संबंधित घेण्यात आलेल्या कामांचे संपूर्ण दस्तावेज /अभिलेखे ग्रामपंचायत स्तरावर ठेवण्यात यावेत .
- २.२) **संयोजनातून** -पाहिजे ते काम अधिक प्रमाणात घेता यावे. यासाठी वाचा येथील शासन निर्णय क्र. ६ मध्ये विवेचन केले आहे. त्या निर्णयातील आवश्यक भाग येथे पुन्हा उद्धृत करण्यात येत आहे.

६०:४० चे प्रमाण राखणे:-

महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेअंतर्गत भू-संजीवनी नाडेप कंपोस्टिंग हे काम वगळता उर्वरीत जनावरांचा गोठा बांधणे, शेळीपालन शेड बांधणे व कुक्कूटपालन शेड बांधणे इत्यादी कामांचे अकुशल-कुशल प्रमाण हे अनुक्रमे ८:९२, ९:९१ व १०:९० इतके आहे. सदर बाब पाहता, सदर कामांमुळे जिल्हयांचे ६०:४० (अकुशल-कुशल) प्रमाण राखले जाणार नाही. त्यामुळे सदरची कामे हाती घेत असताना अकुशल-कुशल प्रमाण राखण्याच्या अनुषंगाने खालीलप्रमाणे इतर अनुज्ञेय कामे हाती घेण्यात यावीत.

- १) वैयक्तिक वृक्ष लागवड व संगोपन (३ वर्षे - १ हेक्टर) (कोणतेही वृक्ष किंवा विविध वृक्षांचे मिश्रण)
- २) वैयक्तिक शेततळे - १५ X १५ X ३.००
- ३) शेत किंवा बांधांवर वृक्ष लागवड (बिहार पॅटर्न)
- ४) शोष खड्डे
- ५) कंपोस्ट बँडिंग

वरील यादी फक्त उदाहरणादाखल दिले आहेत. तथापि ६०:४० चा प्रमाण राखण्यासाठी जे काही कामे ग्रामपंचायत / लाभार्थ्यास आणि यंत्रणेस सुचेल ती सर्व कामे घेता येतील. याप्रमाणे विविध कामे एका लाभार्थ्यास मंजूर करून प्रत्येक लाभार्थी पातळीवर ६०:४० चा प्रमाण राखण्याचा प्रयत्न करावा. अपवाद परिस्थितीत इतर वैयक्तिक किंवा सार्वजनिक कामांच्या बचतीतून कुशल खर्चाचा उपयोग करून ६०:४० चा प्रमाण राखण्यात यावा. तसेच ज्या ग्रामपंचायत क्षेत्रामध्ये नरेगा अंतर्गत अनुज्ञेय २७५ वैयक्तिक व सार्वजनिक कामांपैकी ज्या कामांमध्ये अकुशल खर्चाचे प्रमाण जास्त आहे, अशी वैयक्तिक व सार्वजनिक स्वरूपाची कामे हाती घेऊन सुध्दा अकुशल-कुशल खर्चाचे ६०:४० प्रमाण राखण्यात यावा.

वरील तपशील वैयक्तिक लाभाची कामे देतांना ६०:४० राखण्याच्या हेतूने देण्यात आले आहेत. परंतु, सध्याच्या शासन निर्णय सार्वजनिक कामांना सुध्दा लागू राहणार आहेत.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२१०३३०१३१८५३०७१६ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(नंद कुमार)

अपर मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.राज्यपाल यांचे सचिव,

२. मा.मुख्यमंत्री यांचे सचिव,
३. मा.मंत्री (रोहयो) यांचे खाजगी सचिव,
४. मा. राज्यमंत्री (रोहयो) यांचे खाजगी सचिव,
५. सर्व मा.मंत्री/राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,
६. मा.समिती प्रमुख, महाराष्ट्र विधानमंडळ रोहयो समिती, विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
७. मुख्य सचिव यांचे सह सचिव,
८. सर्व अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, मंत्रालयीन विभाग,
९. सर्व विभागीय आयुक्त,
- १०.आयुक्त, नरेगा नागपूर,
- ११.आयुक्त (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
- १२.संचालक, मृदसंधारण व पाणलोट क्षेत्र व्यवस्थापन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
- १३.सर्व संचालक, कृषि आयुक्तालय, पुणे,
- १४.मुख्य अभियंता, लघु पाटबंधारे (स्थानिक स्तर), पुणे
- १५.संचालक, भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा, पुणे,
- १६.सर्व जिल्हाधिकारी,
- १७.सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद,
- १८.सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक,
- १९.सर्व अधीक्षक अभियंता, पाटबंधारे/सर्व अधीक्षक अभियंता, लघु पाटबंधारे (स्थानिक स्तर),
- २०.संचालक, अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई,
- २१.महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क, मुंबई (प्रसिध्दीकरिता),
- २२.सर्व जिल्हा अधीक्षक कृषि अधिकारी,
- २३.सर्व उपायुक्त (विकास),
- २४.महालेखापाल (लेखापरिक्षा), महाराष्ट्र १ व २, मुंबई व नागपूर,
२५. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र १ व २, मुंबई व नागपूर,
- २६.सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,
२७. सर्व उपसचिव/सर्व अवर सचिव व सर्व कार्यासन अधिकारी (रोहयो), मंत्रालय, मुंबई,
- २८.सर्व मंत्रालयीन विभाग,
- २९.निवडनस्ती, रोहयो १०-अ

परिशिष्ट - १

स्वयंमूल्यांकनाचे परिणाम पातळीचे निकष

Input, Output and Outcome चे तपशील मूल्यांकनासाठी तपशील तयार केले जातील

- १) गावातील प्रत्येक कुटुंब लक्षाधीश झाले आहे.
- २) यासाठी वापरल्या गेलेल्या पाण्याच्या प्रत्येक थेंबाचा वापर अधिकाधिक उत्पन्न मिळवण्यासाठी केला गेलेला आहे. प्रत्येक थेंबातून अधिक पैसा (Per Drop More Money- PDMM)
- ३) तसेच वापरल्या गेलेल्या प्रत्येक एकरामागे अधिकाधिक उत्पन्न मिळवले गेलेले आहे. मातीच्या प्रत्येक कणातून अधिक पैसा (Per Particle More Money - PPMM)
- ४) गावांत उपलब्ध भूजलाचा वापर किमान ६०% व कमाल ७०% पर्यंत केला गेला आहे. प्रत्येक गावाला हे मोजता येईल याची व्यवस्था GSDA मार्फत करण्यात आली आहे. नियमित पर्जन्यमापक ३६९४ + MRSAC मार्फत ३२,७६९.
- ५) गावातील मातीच्या वापराची पध्दत, त्याची पोत सतत टिकवून रहावी किंवा वाढत जावी असे करण्यात यश आले आहे.
- ६) गावात काही प्रमाणात गवताची शेती करण्यात येते.
- ७) गावात अधिकाधिक (शक्य तेवढी) झाडे लावण्यात आली आहेत.
- ८) गावाचे ० ते ६ वयोगटाची १००% मुले कुपोषणमुक्त आहेत. (वयाप्रमाणे वजन)
- ९) गावातील ६ ते १४ वयोगटांची १००% मुले कुपोषणमुक्त आहेत. (वयाप्रमाणे वजन)
- १०) गावातील १५ ते ३५ वयोगटातील १००% महिला व पुरुषांचे हिमोग्लोबीनचे प्रमाण १२ चे वर आहे. (रक्तक्षयमुक्त गांव)
- ११) गावातील पहिल्या वर्गातील प्रत्येक मुलाला दिवाळीपर्यंत वाचन येते.
- १२) गावातील प्रत्येक मूल पाचव्या वर्गाच्या शिष्यवृत्ती परिक्षेला बसतात आणि पास होतात. कोणालाही शिष्यवृत्ती नाही मिळाली तरी चालते, मात्र ते पास होतात.
- १३) गावातील प्रत्येक मूल आठव्या वर्गाच्या शिष्यवृत्ती परिक्षेला बसतात आणि पास होतात.
- १४) शाळेतील चौथ्या वर्गापासूनच्या वरच्या किमान एक चतुर्थास मुलांना इंग्रजी बोलता येते.